

Universiteitsbibliotheek

Zoeken naar literatuur in Hebreeuws schrift

CatalogusPlus bevat alle beschrijvingen van fysiek aanwezige werken, plus een deel van de content waar de UvA digitaal toegang toe heeft. Er komen verschillende transcriptiesystemen voor Hebreeuws schrift voor. Dit betekent dat een zoekactie soms herhaald moet worden aan de hand van een ander systeem. Daarnaast is het mogelijk om in **CatalogusPlus** op oorspronkelijk schrift te zoeken. Plak of typ daarvoor een Hebreeuwse of Jiddische zoekterm in het zoekscherm. Bedenk wel dat nog veel beschrijvingen geen Hebreeuws schrift bevatten.

De onderstaande systemen zijn het meest gebruikt.

- Het eerste systeem is tot en met 2011 gebruikt voor het invoeren van Hebreeuwse titels in de catalogus van de Universiteitsbibliotheek. Dit systeem was een mengvorm van internationale standaarden en nationale richtlijnen.
- Het tweede systeem is tot en met 2011 gebruikt voor het invoeren van Jiddische titels in de catalogus van de Universiteitsbibliotheek. Dit systeem was naar het voorbeeld van het YIVO instituut in New York opgesteld.
- Het derde systeem is na 2011 in gebruik genomen en wordt gebruikt voor het invoeren van zowel Hebreeuwse als Jiddische titels in de catalogus van de Universiteitsbibliotheek. Dit is het ALA/LC Romanization transcriptiesysteem van de American Library Association – Library of Congress dat internationaal en op internet veel gebruikt wordt.

Doordat er verschillende transcripties voor het Hebreeuws en het Jiddisch gebruikt zijn, is het soms nodig om de zoekactie met een ander transcriptiesysteem te herhalen!

Aanwijzingen voor het invoeren van zoektermen in getranscribeerd Hebreeuws

- Voer de letters in zonder de diakritische tekens (streepjes en puntjes).
- Bij de weergave van de sjwa wordt rekening gehouden met de zowel de klassieke regels als de moderne uitspraak. Aan het begin van een woord wordt de sjwa in ieder geval weergegeven, dus teshuvah (en niet tshuvah). Na een gesloten lettergreep wordt de 'e' meestal niet weergegeven, dus toldot (en niet toledot), behalve als dit consequenties heeft voor de uitspraak: mitpalelim (en niet mitpallim). Er zijn ook uitzonderingen dus is het verstandig om met en zonder een 'e' te zoeken.
- Er worden geen verdubbelingen van medeklinkers (dagesh) gebruikt, רבי wordt geschreven als *rabi*.
- Het lidwoord ה- wordt met een verbindingsstreepje geschreven: הבית = *ha-bayit*. Hetzelfde geldt voor -ב, -ו, -כ, -ל, -ש, -מ: בבית wordt *be-vayit* of *ba-bayit* of *be-vet*.
- Het verbindingstreepje wordt voor het hoofdwoord geplaatst: מהמחזור : *meha-mahazor*.

Transcriptie van het Hebreeuws (tot en met 2011)

Hebreeuws	Zoeken in de Catalogus	Weergave in de Catalogus
א	a, e, i, o of u (=oe)	` en de klinker
ב	b	b
ב	v	v
ג	g	g
ד	d	d
ה	h	h
ו	w of als klinker o of u (=oe)	w of als klinker o of u (=oe)
ז	z	z
ח	h	.h
ט	t	.t
י	y of als klinker i of e	y of als klinker i of e
כ	k	k
כ / ך	k	k
ל	l	l
מ / ם	m	m
נ / ן	n	n
ס	s	s
ע	a, e, i	` (en de klinker)
פ	p	p
פ / ף	f	f
צ / ץ	z	.z
ק	q	q
ר	r	r
ש	s	˘s
ש	s	˘s
ת	t	t

Voorbeelden

דרך	derek
שמים	samayim
צפרדע	zefardea
משלי שועלים	misle sualim
חדש	hadas
מורה נבוכים	moreh nevukim
יונה נביא בארבעה לשונות	Yonah navi be-arbaah lesonot
שאלות ותשובות	Seelot u-tesuvot
שכח	sakah
מהלכות	me-halakot
בלשון	bi-leson
בדפוס	bi-defus
שנת	senat
בניו	banaw
עשוי	asuy
חי	hay

Transcriptie van het Jiddisch (tot en met 2011)

Jiddisch	
א	(begin woord en tussen drie keer waw: niets)
אָ	a
אָ	o
ב	b
בֿ	v
ג	g
ד	d
דש	dzh
ה	h
ו	u en heel soms v
וֹ	u
וו	v
וי	oy
ז	z
זש	zh
ח	kh
ט	t
טש	tsh
י	i / y en soms e
יִ	i
יי	ey
ייִ	ay
כ	k
כ / ך	kh
ל	l
מ / ם	m
נ / ן	n
ס	s
ע	e of heel soms niets
פ	p
פ / ף	f
צ / ץ	ts
ק	k
ר	r
ש	sh
ש	s
ת	t
ת	s

Voorbeelden

פרקים	prokim	וויזיע	vizye
יאָר	yor	אינטערפרעטאַטיע	interpretatsye
ייִדיש	yidish	געשיכטע	geshikhte
אויפן	oyfn	מעשיות	mayses
אויסגאַבע	oysgabe	זכרונות	zikhroynes

The ALA/LC Hebraica Romanization Tables

Hebrew or Yiddish	
א	' or disregarded
ב	b
בּ	v
ג	g
ד	d
ה	h
ו	v̄ (only if a consonant)
וו	v̄ (only if a consonant)
ז	z
ח	ḥ
ט	ṭ
י	y (only if a consonant)
כ, ק	k
כּ, ק	kh
ל	l
מ, מ	m
נ, נ	n
ס	s
ע	'
פ, פ	p
פּ, פ	f
צ, צ	ts
ק	q
ר	r
ש	sh
שׁ	š
ת	t
תּ	t (in Yiddish, ṣ)

Vowels used in Hebrew				
◌ַ	pataḥ	a	◌ֵ◌◌ tse ^{re} +yud	e
◌ָ	ḳamats	a	◌ִ◌◌ ḥiriḳ+yod	i
◌ֹ	se ^{gol}	e	◌ֻ◌◌ ḥolam male	o
◌ִ	tsere	e	◌ֹ◌◌ shuruḳ	u
◌ֵ	ḥiriḳ	i	◌◌◌◌ shva	e or disregarded
◌ֶ	ḥolam	o	◌ֶ◌◌◌ ḥaṭaf pataḥ	a
◌ֹ	ḳubuts	u	◌ֹ◌◌◌ ḥaṭaf se ^{gol}	e
◌ִ◌◌	se ^{gol} +yud	e	◌ִ◌◌◌◌ ḥaṭaf ḳamats	o
◌ֵ◌◌	pataḥ+yud	ai		

Vowels used in Yiddish			
אַ	a	י	i
אָ	o	ע	e
אױ	u	אַײַ	ay
ו	u	ײַ	ay
אױ	oy	אַײַ	ey: if pronounced as ai in aisle
ױ	oy	ײַ	ey: if pronounced as ai in aisle
אי	i		

Voorbeelden

דרך	derekh
שמים	shamayim
צפרדע	tsefardea
משלי שועלים	mishle shualim
חדש	hadash
מורה נבוכים	moreh nevukhim
יונה נביא בארבעה לשונות	Yonah navi be-arbaah leshonot
שאלות ותשובות	Sheelot u-teshuvot
שכח	shakhah
מהלכות	me-halakhot
בלשון	bi-leshon
בדפוס	bi-defus
שנת	shenat
בניו	banav
עשוי	asui
חי	hai
מצוי	matsui
חברי	haverai
ספרי	sifre